

УДК 338.242

А. В. Жучик,
здобувач, ОРІДУ НАДУ при Президентіві України
Д. В. Нехайчук,
к. е. н., доцент, ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ЕФЕКТИВНОГО ДРАЙВЕРУ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

A. Zhuchyk,
getter, ORISM NASM of the President of Ukraine
D. Nekhaychuk,
Ph.D., Associate Professor, ORISM NASM of the President of Ukraine

ABOUT OF THE FINANCIAL SUPPORT FOR AGRICULTURAL PRODUCTION AS EFFECTIVE DRIVERS OF SUSTAINABLE ECONOMIC STATE

У науковій статті розглянуто питання сучасного стану аграрного виробництва країни в контексті загального розвитку національної економіки сьогодні. Доведено, що на сьогодні дуже вчасним є пошук та збільшення обсягів виробництва продукції, а також підвищення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції, сировини і продовольства як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. Визначено основні конкурентні переваги і можливості сільськогосподарських підприємств на основі аналізу і оцінки зовнішніх і внутрішніх факторів. Розроблено низку заходів щодо підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської сировини та продовольства. Запропоновано також заходи щодо функціонування механізмів пільгової сплати до бюджету ПДВ та залучення у галузь приватних інвестицій в межах створення Українського фонду відновлення.

There are reviews the current state of the agricultural production of the country in the context of the overall development of the national economy today in it scientific article. It is proved that at present there is very timely recovery and increase production and improve the competitiveness of domestic agricultural products, raw materials and food, both domestic and foreign markets. The main competitive advantages and opportunities of agricultural enterprises based on the analysis and evaluation of internal and external factors. A number of measures to improve the competitiveness of agricultural products and foodstuffs. The authors proposed measures on the functioning of preferential arrangements for payment of VAT and attracting private investment within creation of Ukrainian stock recovery.

Ключові слова: аграрне виробництво, фінансування, державна підтримка, економічне зростання, інвестиційні ресурси.

Key words: agricultural production, financing, government support, economic growth, investment resources.

ВСТУП

Підприємства агропромислового комплексу функціонують в умовах економічної нестабільності та цінової невизначеності. Державою проводяться заходи із фінансування діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору з метою забезпечення життєздатності сільського господарства, його конкурентоспроможності, гарантування продовольчої безпеки країни.

Незважаючи на щорічне збільшення обсягів фінансування, сільське господарство є малорентабельним, що зумовлено, насамперед, відсутністю паритетних економічних відносин між аграрною та іншими галузями економіки, недостатнім рівнем розвитку інфраструктури аграрного ринку, неврахування нерівності умов відтворення сільськогосподарського виробництва порівняно з іншими сферами діяльності.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Агропромисловий комплекс в умовах ринку займає особливе становище та потребує державної підтримки. Відстале в плані розвитку продуктивних сил сільське господарство повільніше від інших пристосовується до змін економічних і технологічних умов. З урахуванням цих обставин у більшості країн з ринковою економікою діють розвинені системи державного регулювання.

У науковій літературі проблема державного регулювання АПК та його фінансового забезпечення обговорюється останнім часом доволі активно, наприклад наукових працях таких відомих українських і закордонних учених-економістів, як Л. Абалкіна, М. Болдуєва, С. Дорогунцова, О. Шпичак, С. Мочерного, І. Лукінова, М. Зверякова, М. Миколайчука, В. Баранової, А. Ахламова, А. Поддєрьогіна, О. Барановського та ін.

Проте, на нашу думку, подальшого вивчення потребує питання організації досконалої фінансової підтримки найбільш вагомій галузі національної економіки — сільськогосподарства як традиційного локомотиву розвитку.

Отже, метою наукового дослідження є підготовка пропозицій щодо забезпечення найбільш вдалої та ефективної фінансової підтримки аграрного виробництва як потужного драйверу стійкого розвитку економіки держави та її регіонів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

В Україні на сьогодні сформований необхідний економічний потенціал, отже, при застосуванні правильних стандартів економічний розвиток має бути успішним.

Проте відновлення української економіки істотно сповільнилося. Промислове виробництво знизилося на 3,4% у наприкінці 2016 р. порівняно зі зростанням на 7,6% в лютому. Зростання роздрібною торгівлі у листопаді 2016 р. склало лише 5,0%, що є помітним уповільненням після зростання на 13,4% в березні. Інвестиції та споживчі витрати залишаються слабкими, в основному через стабільно слабкі настрої бізнесу і населення і хвилі дуже високої інфляції, яка з'їла реальні доходи ще в 2015 р. Ситуація також ускладнюється масовими банкрутствами банків з початку 2014 р., що призвели до втрати заощаджень бізнесу і населення.

Тенденції зовнішнього сектору залишаються позитивними. Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу за 5 міс. 2016 р. склав 0,4 млрд дол. — це рівень, близький до 2015 р. Ризики, пов'язані із зовнішнім сектором, знизилися, а ситуація на валютному ринку досить спокійна і контрольована.

Зростання промислового виробництва за 10 місяців 2016 року склало + 1,8%, сільського господарства + 2,9%, а будівництва + 13,7%. ВВП України за 2016 рік зростає, за попередніми оцінками, на 1,2—1,5%. Слабке відновлення економіки відбувалося за досить низької бази зростання. За 2014 рік ВВП України впав на 6,8%, а за 2015 рік — на 9,9%.

У 2016 році економіці допомогли такі позитивні фактори, як: добрий урожай, зростання цін на сталь і залізну руду, приплив реальних іноземних інвестицій і, звичайно, зростаючі витрати держбюджету і держкомпаній. Стримували зростання: відносно високі (порівняно з інфляцією) банківські ставки за кредитами, дуже слабке зростання доходів населення, обмеження на без-

митний експорт з України до ЄС продукції АПК, корупція та неефективність управління держкомпаніями, а також наявність все ще сильних валютних обмежень, які штовхають бізнес у тінь.

Куди більш наочне явище в розвитку економіки — досягнення макроекономічної стабілізації в 2016 році. Інфляція в 2014 році — 24,9%, 2015 році — 43,3% і в 2016 році інфляція не перевищить 13,2%. Вперше в Україні після кризи 2014—2015 рр. стали привабливими депозити в національній валюті, середня ставка за яким до кінця року опустилася приблизно до 18% річних.

Для успішного росту, на наш погляд, необхідний план розвитку держави на поточний час і перспективу.

План розвитку для України повинен враховувати ключові сектори економіки — сільське господарство, металургію, авіацію. Про це, зокрема, заявила экс-глава організації французьких роботодавців MEDEF Лоранс Парізо.

Зупинимось на найбільш значимій, на наш погляд галузі — сільському господарстві як традиційному локомотиву розвитку.

Україна за січень-жовтень 2016 р. експортувала сільгосппродукції на \$11,84 млрд, що склало 40,7% загальнонаціонального експорту, імпорту продукції АПК в Україну склав \$3,1 млрд. Таким чином, позитивний баланс торгівлі аграрними товарами склав \$8,73 млрд

Найбільшу частку в українському експорті становили зернові культури — \$4,8 млрд, жири, масла тваринного або рослинного походження — \$3,1 млрд, готові харчові продукти — \$1,8 млрд. У структурі імпорту переважають продукти рослинного походження (\$1 млрд) і готові харчові продукти (\$1,4 млрд). У 2015 р. експорт сільськогосподарської продукції склав \$14,564 млрд (38,1% загальнонаціонального експорту), імпорту — \$3,479 млрд (9,3% загальнонаціонального імпорту).

Україна буде грати дуже важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки в майбутньому. Можливості світової системи сільськогосподарського виробництва обмежені. Також обмежена і можливість зростання продуктивності праці в традиційних країнах-експортерах у Північній Америці та ЄС. На піку кризи цін у 2008 році FAO та ЄБРР (Європейський Банк Реконструкції та Розвитку) підготували доповідь про боротьбу з продовольчою інфляцією шляхом сталого інвестування, в якому особлива увага приділяється українському виробничому потенціалу і його проблемам. Україна, поряд з іншими державами колишнього Радянського Союзу і Латинської Америки, серед тих небагатьох країн, які можуть збільшити виробництво і експорт сільськогосподарської продукції. Крім того, Україна знаходиться в безпосередній близькості від основних споживчих ринків зерна Північної Африки і Близького Сходу. Україна вже успішно наростила експорт зерна в Китай з приблизно 30 млн в рік у 2013 році до 800 млн в 2016 році. Також Україна стала провідним експортером соняшникової олії, третім за величиною експортером кукурудзи і шостим експортером пшениці в світі.

Для реалізації потенціалу країни необхідні великі інвестиції на всіх рівнях харчового виробництва. Згідно з нещодавно проведеними оцінками FAO і ЄБРР, Україні знадобиться близько \$4,2—5,2 млрд тільки для того, щоб побудувати нові сучасні зерносховища до 2023 року і близько \$0,8—1,2 млрд інвестицій для оновлення та роз-

Таблиця 1. Ключові макроекономічні показники України у 2008–2016 рр.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Індикатори економічних циклів									
Реальний ВВП	2,3%	-14,8%	4,1%	5,2%	0,2%	0,2%	-6,8%	-9,9%	1,5%
Споживання домогосподарств	11,8%	-14,9%	7,1%	15,7%	11,7%	7,7%	-9,6%	-20,2%	0,5%
Інвестиції в основний капітал	1,6%	-50,5%	3,9%	7,1%	0,9%	-6,7%	-23,0%	-9,3%	2,0%
Промислове виробництво	-5,2%	-21,9%	11,2%	8,0%	-0,7%	-4,3%	-10,1%	-13,0%	2,0%
Номинальний ВВП, млрд грн.	948	913	1 079	1 300	1 405	1 465	1 567	1 979	2 351
Номинальний ВВП, млрд дол.	180	117	136	163	176	183	132	91	90
ВВП на душу населення, дол.	3 891	2 550	2 972	3 580	3 865	4 030	2 904	1 996	1 991
Індекс споживацьких цін (к. п.)	22,3%	12,3%	9,1%	4,6%	-0,2%	0,5%	24,9%	43,3%	15,1%
Індекс споживацьких цін (середній)	25,2%	15,9%	9,4%	8,0%	0,6%	-0,3%	12,1%	48,7%	19,5%
Безробіття (методологія МОП, середнє)	6,9%	9,6%	8,9%	8,7%	8,2%	7,8%	9,7%	9,1%	8,6%
Платіжний баланс									
Баланс поточного рахунку, млрд дол.	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-5,3	-0,2	-2,8
% ВВП	-7,1%	-1,5%	-2,2%	-6,3%	-8,1%	-9,0%	-4,0%	-0,2%	-3,1%
Баланс фінансового рахунку, млрд дол.	9,7	-12,0	8,0	7,8	10,1	18,5	-8,0	0,1	1,8
% ВВП	5,4%	-10,2%	5,9%	4,8%	5,8%	10,1%	-6,1%	0,1%	2,0%
Прямые иностранные инвестиции, млрд дол.	9,9	4,7	5,8	7,0	6,6	3,4	0,3	2,5	2,5
% ВВП	5,5%	4,0%	4,2%	4,3%	3,8%	1,8%	0,2%	2,8%	2,8%
Валові резерви НБУ, млрд дол.	31,5	26,5	34,6	31,8	24,5	20,4	7,5	13,3	17,8
Монетарна політика та банківська система									
Монетарна база, млрд грн.	187	226	240	255	307	333	333	336	346
Монетарна база, %	32%	16%	6%	6%	20%	8%	8%	1%	3%
Монетарна маса (М3), млрд грн.	515	598	683	773	909	957	957	994	1 044
Монетарна маса, %	30%	23%	14%	13%	18%	5%	5%	3%	5%
Грошовий мультиплікатор (М3/МБ)	2,8	2,6	2,8	3,0	3,0	2,9	2,9	3,0	3,0
Банківські кредити, %	72%	1%	10%	2%	12%	13%	13%	3%	4%
Банківські депозити, %	28%	26%	18%	16%	18%	0%	0%	4%	17%
Кредити/депозити	205%	175%	162%	143%	135%	152%	152%	137%	122%
Обмінний курс									
Офіційний курс грн./дол. (кін. періоду)	7,70	7,99	7,96	7,99	7,99	7,99	15,77	24,00	26,00
Офіційний курс грн./дол. (середній)	5,27	7,79	7,94	7,97	7,99	7,99	11,89	21,84	26,00
Бюджет і державний борг									
Доходи Держбюджету, млрд грн.	231,7	209,7	240,6	314,6	346,0	339,2	357,0	534,6	611,0
% ВВП	24,4%	23,0%	22,3%	24,2%	24,6%	23,2%	22,8%	27,0%	26,0%
Витрати Держбюджету, млрд грн.	244,2	245,2	304,9	338,1	399,4	403,9	435,0	579,8	679,0
% ВВП	25,8%	26,8%	28,3%	26,0%	28,4%	27,6%	27,8%	29,3%	28,9%
Дефіцит Держбюджету, млрд грн.	-12,5	-35,5	-64,3	-23,6	-53,4	-64,7	-78,0	-45,2	-68,0
% ВВП	-1,3%	-3,9%	-6,0%	-1,8%	-3,8%	-4,4%	-5,0%	-2,3%	-2,9%
Державний борг, млрд грн.	189	318	432	473	516	584	1 101	1 572	1 939
% ВВП	20,0%	34,8%	40,1%	36,4%	36,7%	39,9%	70,3%	79,4%	82,5%

Складено авторами.

ширення парку залізничних вагонів для транспортування зерна. Щоб втілити все це в життя, необхідна політика, яка заохочує інвестиції приватного сектора.

Зовсім недавно модернізація і переведення галузей народного господарства в цілому і сільського господарства, зокрема на інноваційний шлях розвитку були оголошені в урядових колах як основна умова підвищення ефективності і конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Проте, як свідчить практика, поки не забезпечено високу конкурентоспроможність багатьох видів сільськогосподарської продукції, сировини і продовольства, а рівень ефективності не дозволяє вести розширене відтворення на інноваційній основі. Для того, щоб модернізація і переведення галузей на інноваційний шлях розвитку дійсно забезпечили підвищення ефективності і конкурентоспроможності необхідно, на наш погляд, в існуючу ліберальну модель розвитку вітчизняної економіки внести кардинальні зміни.

Йдеться насамперед про необхідність посилення державного управління соціально-економічними процесами, про необхідність забезпечити підвищення відповідальності за створення і здійснення необхідних економічних умов і механізмів, спрямованих на підвищення ефективності та конкурентоспроможності всіх галузей сільського господарства.

При цьому мова не йде про посилення державної присутності і втручання в господарську діяльність суб'єктів ринкових відносин, йдеться про підвищення рівня керованості соціально-економічними процесами з боку органів виконавчої влади в центрі і на місцях, широко використовуючи організаційні та економічні методи та інструменти управління.

Проблема підвищення конкурентоспроможності вітчизняного сільського господарства актуалізується у зв'язку з глобальними економічними кризами. В цих умовах значно зростає роль державної підтримки як сільського господарства в цілому, так і окремих галузей і підкомплексів, зокрема. При цьому йдеться не лише про фінансову підтримку, що дуже важливо в сучасних умовах, мова також йде про інституційну підтримку сільськогосподарських товаровиробників, створення необхідних економічних умов і механізмів, спрямованих на збереження і зміцнення конкурентних переваг вітчизняного сільського господарства.

Урядом вживаються заходи щодо насичення внутрішнього ринку вітчизняною продукцією. При цьому основною метою, на наш погляд, повинно бути не тільки збільшення обсягів виробництва продукції, але найголовніше, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції, сировини і продовольства як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Таблиця 2. Основні фактори, що впливають на обсяг та структуру джерел фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств

<i>Зовнішні фактори</i>	<i>Внутрішні фактори</i>
Державна фінансова підтримка	Форма власності
Амортизаційна політика	Організаційно-правова структура
Галузева приналежність	Кредитоспроможність підприємства
Податкова політика	Внутрішня фінансова політика підприємства
Розмір відсоткових ставок за кредитами	Мета та завдання фінансово-господарської діяльності за визначений час
Розвиток фінансового ринку та його інфраструктури	Збільшення кредиторської заборгованості
Інфляційні процеси	Збільшення обсягів виручки

Джерело: складено авторами за матеріалами [2].

Як показують дослідження, підвищенню конкурентоспроможності сільського господарства будуть сприяти заходи щодо переведення галузі на інноваційний шлях розвитку, а також заходи щодо фінансової підтримки вітчизняних товаровиробників.

Проте переведення сільського господарства на інноваційний шлях розвитку стримується рядом об'єктивних і суб'єктивних факторів, серед яких:

1) відсутність ефективно діючої системи стимулювання сільськогосподарських товаровиробників, які активно впроваджують інновації, ефективного механізму передачі досягнень науки у виробництво;

2) недостатня фінансова підтримка з боку держави і висока вартість нововведень не дозволяють розвивати інноваційну діяльність. Інноваційний потенціал сільського господарства використовується на 40,6%;

3) низька сприйнятливість до вітчизняних і зарубіжних науково-технічних досягнень з боку сільськогосподарських товаровиробників. Рівень використання науково-технічних розробок у сільському господарстві становить 0,6%, що нижче, ніж по економіці в цілому;

4) нееквівалентність обміну сільського господарства з іншими галузями економіки призводить до деградації його матеріально-технічної бази та не створює умов для інноваційної діяльності більшості сільськогосподарських товаровиробників.

Для українських умов функціонування аграрної сфери економіки, особливий інтерес представляють заходи державної підтримки "зеленого кошика", одними з основних якої є страхування врожаїв, розвиток консалтингу та інформаційне забезпечення сільських товаровиробників.

До "зеленого кошика" належать також фінансові витрати держави на програми, які безпосередньо не впливають на збільшення виробництва або умови торгівлі: витрати на страхування врожаїв, розвиток консалтингу та інформаційного забезпечення у сільській місцевості, модернізацію сільської інфраструктури, наукові дослідження, інвестиційне субсидування, ветеринарні послуги, участь у виставках тощо. Бюджетна підтримка сільського господарства, заходи "зеленого кошика", передбачають фінансування з бюджетів усіх рівнів:

— науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок;

— проведення ветеринарних і фітосанітарних заходів;

— підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації кадрів;

— інформаційно-консультаційне обслуговування, контроль продовольчої безпеки, маркетинг, збут, створення виробничої і ринкової інфраструктури;

— створення продовольчих запасів; підтримка малозабезпечених;

— підтримку доходів на виробництво продукції; страхування врожаю;

— усунення наслідків стихійних лих; охорона навколишнього середовища;

— допомогу виробникам в проблемних регіонах тощо.

Існують також певні фактори, що впливають на обсяг і структуру фінансових ресурсів сільськогосподарського підприємства (табл. 2).

Фінансування діяльності підприємств АПК здійснюється з урахуванням специфіки функціонування галузі та визначається:

— сезонністю виробництва;

— тривалим періодом відтворення основних засобів;

— наявністю значного часового інтервалу між періодами здійснення витрат та отримання кінцевих результатів; безперервністю виробничих процесів;

— використанням у якості засобів та предметів праці живих організмів, які підпорядковані біологічним законам відтворення;

— залежністю результатів діяльності підприємств та відповідно джерел фінансування від впливу природно-кліматичних умов;

— необхідністю кредитного забезпечення операційної діяльності та подальшого успішного розвитку суб'єктів господарювання як наслідку впливу попередньо зазначених факторів.

Вирішуючи проблему підвищення конкурентоспроможності, необхідно визначити конкурентні переваги і можливості кожного сільськогосподарського підприємства на основі аналізу і оцінки зовнішніх і внутрішніх факторів та розробити комплекс заходів щодо підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції, сировини і продовольства, що включають такі основні напрями:

— визначення галузей та видів діяльності, для розвитку яких на підприємстві є найбільш сприятливі можливості і необхідні ресурси (матеріальні, фінансові, трудові тощо);

— виявлення внутрішніх факторів, що забезпечують конкурентні переваги порівняно з іншими підприємствами — потенційними конкурентами;

— визначення шляхів зниження матеріальних і фінансових витрат на виробництво основних видів сільськогосподарської продукції, яка користується попитом на зовнішньому і внутрішньому ринку;

— розробка і здійснення конкурентної стратегії розвитку підприємства в цілому і окремих видів продукції, зокрема.

Заходи із вдосконалення економічних умов і механізмів господарювання сільськогосподарських това-

виробників в сучасних умовах мають бути спрямовані на вирішення наступних основних завдань:

- відновлення виробничих потужностей у сільсько-м господарстві, в першу чергу, матеріально-технічної бази і досягнення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції до дореформеного рівня;
- рішення проблеми землеволодіння і землекористування, виходячи з реальних можливостей і потреб сільськогосподарства, а також в інтересах сільських жителів;
- визнання і реалізація принципів соціальної і економічної багатокладності сільського господарства, основним з яких є створення рівних економічних умов і механізмів для функціонування і розвитку сільськогосподарських товаровиробників незалежно від організаційно-правових форм господарювання та власності;
- доступності та адресності державної підтримки для сільськогосподарських товаровиробників усіх форм власності і господарювання;
- розвиток сільської місцевості та скорочення розриву в рівні та якості життя міського і сільського населення і ряд інших. Сталий розвиток сільського господарства країни має забезпечувати продовольчу безпеку країни;
- сприяти ефективному розвитку сільських територій; забезпечувати виконання соціально-економічних функцій всіма категоріями господарств;
- найбільш повно використовувати місцеві природно-кліматичні умови, традиції та інтереси сільського населення;
- підвищувати рівень зайнятості, прибутковості та якості життя сільських жителів; враховувати реалії ринкових відносин.

ВИСНОВКИ

Таким чином, для підтримки галузі потрібні державні вливання як сигнал стабільності і перспективності розвитку.

Підтримка сільського господарства, передбачена бюджетом на 2017 роком, складе близько 5,5 млрд грн.: 4 млрд грн. буде виділено на програму дотацій сільгосптоваровиробникам, 500 млн грн. — на сільгоспмашинобудування, 700 млн грн. — на Фонд гарантування кредитів в агропромислому секторі, а також на ряд інших програм.

Крім цього, у частині витрат намічено збільшити фінансування аграріїв на 1,08 млрд грн. зі спецфонду держбюджету за рахунок збільшення надходжень від конфіскації коштів і майна корупціонерів. Відтепер аграрії будуть отримувати дотації в розмірі 1% виробленої ними продукції протягом п'яти років.

При цьому викликає занепокоєння передбачене в державному Бюджеті з 2017 року скасування спецрежиму ПДВ для сільгоспгалузі. Однак це цілком зрозуміло. У 2015 році обсяг витрат бюджету ПДВ у результаті спецрежиму для сільгоспвиробників (за даними ДФС) склав 39,5 млрд грн., що становить близько 7% розрахункового валового сільськогосподарського випуску 2015 року.

Таким чином, Україна в 2015 році більш ніж у 10 разів перевищила обсяг дозволеної в рамках СОТ внутрішньої підтримки сільгоспвиробників, а отже, повинна вжити заходів до зменшення такого типу підтримки, згідно зі взятими на себе зобов'язаннями. Міністерство

аграрної політики і продовольства пропонувало поетапне скасування спеціального режиму зтягування податку на додану вартість для сільгоспвиробників, а саме сплату 10% ПДВ протягом 2016—2017 років в бюджетний фонд для підтримки аграріїв, після чого перехід на загальну систему оподаткування. Реалізація пропозиції дозволила б уникнути різкого вилучення коштів з обороту сільськогосподарських підприємств та забезпечити додаткові надходження до спецфонду Держбюджету в розмірі близько 2 млрд грн. на рік протягом 2016 і 2017 років.

Механізм акумуляції ПДВ повинен був діяти для аграрних підприємств до 1 січня 2018 року. У той же час, Україна взяла на себе зобов'язання перед ключовим кредитором країни — Міжнародним валютним фондом (МВФ) — скасувати ПДВ-пільги з 1 січня 2016 року.

Аграрії та Мінагропрод неодноразово заявляли про те, що не підтримують ініціативу скасування спецрежиму ПДВ, підкреслюючи, що це призведе до занепаду тваринництва.

Крім державної підтримки, необхідні і приватні інвестиції, про що говорилося раніше. Так, у межах Плану модернізації України передбачено створення "Українського фонду відновлення", капітал якого складе 300 млрд доларів. Фонд створюється для інвестування в різні сектори економіки України у відповідності з Програмою модернізації.

Фонд буде структурований у відповідності з принципами, які викликають довіру інвесторів (форма організації, юрисдикція тощо). До Фонду залучатиметься довготермінове міжнародне фінансування від приватних інвесторів, міжнародних фінансових організацій та суверенних фондів іноземних держав.

Інвестування в проекти в Україні буде здійснюватися на поворотній основі і передбачає закупівлю обладнання у країнах, які надають фінансування. Адже сучасні провідні європейські політики вже називають План модернізації України — "планом Маршалла нашого часу".

Література:

1. Нехайчук Д.В. Регулювання інвестиційного процесу: державний та регіональний підходи: монографія. — Київ: ДКС Центр, 2016. — 336 с.
2. Гудзь Е.Е. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств / Е.Е. Гудзь. — К.: ННЦІАЕ, 2007. — 578 с.
3. Євенко М.М. Економічна державна підтримка сільського господарства / М.М. Євенко // Вісник аграрної науки. — 2013. — № 4. — 312 с.

References:

1. Nekhaychuk, D.V. (2016), *Reguluvannya investitsiynogo procesu: derjavny ta regionalny pidhody* [Regulation of the investment process: state and regional approaches], DKS Centr, Kyiv, Ukraine.
2. Gudz, E.E. (2007), *Finansovi resursy silskogospodarskykh pidpnyemstv* [The financial resources of agricultural enterprises], NNCYALE, Kyiv, Ukraine.
3. Yevenko, M.M. (2013), "The economic state support of agriculture", *The journal of agricultural science*, vol. 4. *Стаття надійшла до редакції 27.01.2017 р.*